

חוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965

תכנית מתאר ארצית ליער וליעור

מס' תמ"א / 22

הוראות התכנית

נספח מס' 1

משרד הפנים	
חוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965	
תכנית מתאר ארצית	ל.י.ו. 1/4
	מא/22
המאשרת על ידי הממשלה לפי החלטתה	
מס' 6314 (28/2)	מיום 16.11.95
והחתומה בידי מנכ"ל הממשלה ובידי שר הפנים.	
שר הפנים	מנכ"ל הממשלה
	16.11.96

מוגש לאישור הממשלה

אב תשנ"ה אוגוסט 1995

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

תכנית מתאר ארצית ליער וליעור, מס' תמא/22

שם התכנית 1. תכנית זו תיקרא "תכנית מתאר ארצית ליער וליעור מס' תמא/22" (להלן "התכנית").

מסמכי התכנית 2. התכנית כוללת: 7 עמודי הוראות התכנית.
כמו כן כוללת התכנית כחלק בלתי נפרד ממנה:

א. תשריט בקנה מידה 1:50,000 הכולל 52 גליונות.

ב. נספח מס' 1 הכולל רשימת מונחים.

ג. נספח מס' 2 הכולל רשימת היערות ושטחם.

מטרות התכנית 3. מטרות התכנית הן:

א. להגדיר ולקבוע שטחי היער: היער הקיים והשטח המיועד ליעור, הכוללים יערות נטע - אדם, יער טבעי, יערות פארק, יערות פארק חופי ונטיעה בגדות נחלים.

ב. לקבוע כי פעולות היעור תבוצענה תוך שמירה על המגוון הנופי של הארץ, והתחשבות בדמותן של יחידות הנוף השונות והמרחב הפתוח.

ג. לקבוע את ההנחיות וההוראות להכנתן ואשורן של תכניות מפורטות ליערות מוצעים.

ד. לקבוע היתרים, הגבלות ואיסורים לגבי שימושי הקרקע בשטחים המיוערים או המיועדים ליעור.

ה. לקבוע את היחסים בין התכנית לבין תכניות ושימושי קרקע אחרים.

הגדרות 4. בתכנית זו יהיו למונחים הבאים, המשמעויות שיש לאמור לצידם.

א. "דרך" כמשמעו בחוק התכנון והבניה (תשכ"ה 1965).

ב. "וועדת משנה" וועדת משנה אשר תוקם לפי סעיף 6 לחוק.

ג. "יער" לרבות יער נטע אדם קיים, יער נטע אדם מוצע, יער טבעי לטיפוח, יער טבעי לשימור, יער פארק קיים, יער פארק מוצע, יער פארק חופי, נטיעות בגדות נחלים.

- ד. "יער טבעי לטיפוח" שטח ובו חורש, יער, בוסתנים, כהה ותצורות צומח טבעי אחרות, המורכבים ממיני הצומח של א"י, הנמצאים במצב מופר, בעלי פוטנציאל השתקמות, כמוגדר ומותחם בתשריט.
- ה. "יער טבעי לשימור" שטח ובו חורש, יער, בוסתנים, כהה ותצורות צומח טבעי אחרות, בעלי ערכיות גבוהה המורכבים ממיני הצומח של א"י, כמוגדר ומותחם בתשריט.
- ו. "יער נטע אדם מוצע" שטח המיועד לנטיעת עצים ושיחים ליצירת יער, כמוגדר ומותחם בתשריט.
- ז. "יער נטע אדם קיים" שטח יער הנטוע עצי יער נטע אדם, כמוגדר ומותחם בתשריט.
- ח. "יער פארק חופי" שטח סמוך לחוף הים המיועד לטיפוח בוסתנים ושיחים תוך שמירת המאפיינים הטבעיים של השטח, כמוגדר ומותחם בתשריט.
- ט. "יער פארק מוצע" שטח המיועד לנטיעת עצים ושיחים בדלילות ומאופיין ע"י צומח עשבוני שתכונותיו מאפשרות מרעה, תוך שמירת המאפיינים הטבעיים של השטח, כמוגדר ומותחם בתשריט.
- י. "יער פארק קיים" שטח יער הנטוע בדלילות והמאופיין ע"י צומח עשבוני, כמוגדר ומותחם בתשריט.
- יא. "נטיעות בגדות נחלים" שטח בצידי נחלים, המיועד לנטיעת עצים ושיחים תוך שמירת המאפיינים הטבעיים של השטח, כמוגדר ומותחם בתשריט.
- יב. "תכנית" תכנית כמשמעותה בחוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965.
- יג. "תשריט" תשריט ערוך בקנה מידה 1:50,000.

גבולות יערות בתכנית

5. א. גבולות היערות בתכנית זו מסומנים בתשריט על גבי מפות של המרכז למיפוי ישראל.
- ב. ליער נטע אדם מוצע, יער פארק מוצע, יער טבעי לטיפוח, יער טבעי לשימור, יער פארק חופי ונטיעות בגדות נחלים, יוכנו תכניות מפורטות אשר יקבעו את יעודי הקרקע, השימושים וחלוקתם בהתאם לתכנית זו, את הפעילות היערנית המתוכננת, דרכי הגישה אל היער, הדרכים ביער והפירוט המדויק של גבולות השטח.
- ג. סטיות הנובעות מקנה המידה של תכנית זו שאינו מאפשר דיוק ממשי, הן מבחינת האיתור והן מבחינת גודל השטח, וסטיות הנובעות מהתנאים הטופוגרפיים של השטח תהיינה מותרות ואין לראות בהן חריגה מתכנית זו, והכל בתנאי שאין בכך שינוי מהותי במאפייני השטח.
- מקומו המדויק של האזור, גודלו וגבולותיו ייקבעו בתכנית המקומית.

ד. תשריטים של תכנית מתאר מקומית או מפורטת יערכו בקנה מידה 1:10,000 או מפורט יותר.

ה. בתכנית מתאר מחוזית ובאין תכנית מתאר מחוזית בתכנית מתאר מקומית ובאישורה של המועצה הארצית ובאין תכנית מתאר מחוזית ומקומית בתכנית מתאר מפורטת ובאישורה של המועצה הארצית מותר לקבוע הוראות שיש בהן משום סטייה מהתכנית, כדי להתאים את גבולות התכנית לתנאים המקומיים, הכל במידה הנראית לועדה המחוזית והמועצה הארצית לתכנון ולכניה. לא תיקבע הוראה שיש בה משום סטייה מהתכנית אלא לאחר קיום התיעצות עם קרן קיימת לישראל ובכפוף להוראות סעיף 7 וסעיף 9.

א. תכנון יער 6. נטע אדם מוצע, יער פארק מוצע, נטיעות בגדות נחלים, יער פארק חופי
התכנון המפורט של היער בשטחים אלו יעשה על בסיס הנתונים הטבעיים של כל שטח תוך התייחסות לשמירת מאפייני הנוף, הסביבה וחזות השטח.

ב. התכנון המפורט של היער יביא בחשבון מניעת פגיעה בשטחים החקלאיים.

ג. תכנון היער בשטחי נטיעות בגדות נחלים יעשה בתיאום עם רשויות הניקוז ורשויות הנחל.

ד. התכנון המפורט של היער יעשה בתיאום עם מפקח כבאות ראשי.

א. יחס לתכניות 7. אחרות
במקרה של סתירה בין הוראות תכנית זו ובין הוראות תכנית מתאר ארצית אחרת, שאושרה טרם אישורה של תכנית זו, תיגברנה הוראות התכנית האחרת. היתה סתירה בין תכנית זו ובין הוראה של תכנית מיתאר מחוזית, תכנית מתאר מקומית או תכנית מפורטת, האמור בתכנית זו עדיף.
אולם שימוש שנעשה כדין ערב אישור תכנית זו לא יהפך לשימוש אסור מחמת אישורה של תכנית זו בלבד, אלא דינו יהא כדין שימוש חורג שהותר.

למען הסר כל ספק, כל שינוי בשימושי רעיה או עיבוד חקלאי יעשה בתיאום עם שר החקלאות או נציגו.

ב. ועדה מחוזית רשאית להגיש לאישורה של המועצה הארצית או ועדת משנה שמונתה לשם כך הוראות של תכנית מתאר מקומית או תכנית מפורטת שאושרה טרם אישור תכנית זו, הקובעת יעודים שונים מאלה שקבעה להם תכנית זו.

ג. למרות האמור בסעיף קטן א' לעיל אפשר שבתכנית זו יכללו שטחי שמורות נוף הכלולים ב- תמ"א 8 מבלי לפגוע ביעודן ובמעמדן כשמורות נוף.
שטחים כאמור, ייועדו בתכנית זו כיער טבעי לשימור.

ד. בנוסף ולמרות האמור בסעיף קטן א' לעיל, שטחי שמורות טבע הכלולים בתכנית מתאר מחוזית או בתכנית מתאר מקומית או בתכנית מפורטת, אפשר שיכללו בשטחי תכנית זו כיער טבעי לשימור מבלי לפגוע במעמדן וביעודן כשמורות טבע.

ה. בנוסף ולמרות האמור בסעיף קטן א' לעיל, שטחי גנים לאומיים הכלולים בתכנית מתאר מחוזית או בתכנית מתאר מקומית או בתכנית מתאר מפורטת, אפשר שיכללו בשטחי תכנית זו, מבלי לפגוע במעמדם וביעודם כגנים לאומיים.

ו. במקרה של סתירה בין הוראות תכנית זו ובין הוראות תכנית מתאר ארצית שתייעד שטחים לכרייה וחציבה, יותרו פעולות מכח תכנית זו ובתנאי שיתואמו עם מנהל מינהל מקרקעי ישראל או נציגו.

8. א. שטחים
בטחוניים בסעיף זה "שטח בטחוני" - מתקן בטחוני, כהגדרתו בסעיף 159 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965 (להלן: החוק) ושטח סגור, כהגדרתו בתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945.

ב. התשריט של תכנית זו אינו מסמן את כל השטחים הבטחוניים או את גבולותיהם המדויקים.
הוראות סעיף זה יחולו על כל שטחים בטחוניים, כפי שיהיו מעת לעת.

ג. על אף האמור בתכנית זו, לגבי שטחים בטחוניים, שתכנית זו חלה עליהם, יחולו הוראות אלה:

(1) מותרים כל שימוש או פעולה מטעם מערכת הבטחון או שלוחותיה, או באישורן ובלבד שהאישור משרת את האינטרסים של מערכת הבטחון או של שלוחותיה, וזאת בלא כל היתר או אישור לפי תכנית זו ובניגוד ליעוד הקבוע בה לשטח;

(2) למען הסר ספק, אין בהוראת ס"ק (1) כדי לגרוע מתחולת הוראות פרק ו' לחוק (מתקנים בטחוניים ומכשולי טיסה);

(3) הפקדת כל תכנית על פי תמ"א זו, לרבות תכנית מפורטת, טעונה אישור מראש ובכתב מאת נציג שר הבטחון בועדות המחוזיות לתכנון ולבניה - ראש ענף תו"פ באג"ת, ותעשה אך ורק בכפוף לתנאים ולמגבלות שנקבעו על ידי נציג שר הבטחון בועדות המחוזיות לתכנון ולבניה - ראש ענף תו"פ באג"ת;

(4) כל שימוש, לרבות מתן היתר בניה על פי תמ"א זו, טעונים אישור מראש ובכתב של נציג שר הבטחון בועדה המחוזית ויעשה אך ורק בכפוף לתנאים ולמגבלות שנקבעו על ידי נציג שר הבטחון בועדות המחוזיות לתכנון ולבניה - ראש ענף תו"פ באג"ת;

(5) כל תכנית, שתפקד לפי סעיף קטן (3), תכלול ההוראה שבסעיף קטן (4).

ד. אין בהוראות התכנית כדי לשנות הסכמים בנוגע לשטחים בטחוניים אשר ניתן היתר לשימוש בהם מאת מערכת הבטחון ותנאי ההיתר וההסכמים יעמדו בתוקפם כל עוד לא חדל השטח מלהיות שטח בטחוני.

ה. אין בהוראות התכנית כדי לבטל או לשנות שטחים בטחוניים, ואת ההוראות החלות בהם, ואין בהן כדי לבטל או לשנות הוראות, ובכלל זה הוראות שינוי והגבלות שימוש, שהוטלו, בכל שטח עליו חלה התכנית, על ידי הועדה למתקנים בטחוניים בהתאם לסמכותה לפי סעיפים 160, 175 ו-177 לחוק, וכן אין בהן כדי לגרוע

מההוראות החלות על מתקן בטחוני כמשמעותו בפרק ו' לחוק.

ו. סמכויות הועדה למתקנים בטחוניים תשמרנה במלואן ואין באמור בתכנית זו כדי לגרוע מהן, לשנותן או לסייגן, לרבות לגבי קרקעות שנקבע להן יעוד בתכנית זו.

ז. למען הסר ספק מובהר כי אין בהוראות התכנית כדי לחייב את מערכת הבטחון לעשות כל פעולה עפ"י התוכנית ו/או להקים שטחי יעור חדשים ו/או לעשות כל דבר בשטחי יעור קיימים, בשטחים בטחוניים קיימים או עתידיים, והעובדה ששטח כלשהו מיועד ליעוד כל שהוא עפ"י תכנית זו, לא תגרע בדרך כלשהי מחופש שיקול הדעת של מערכת הבטחון בשאלה אם ליעד או לשמר שטח זה לשימוש מערכת הבטחון.

אין בתכנית זו כדי למנוע מתן אכרזה, קביעה ו/או אישור ליצירת שטחים בטחוניים חדשים על יד הגופים המוסמכים לעשות כן, בהתאם להוראות כל דין.

ח. שימוש בשטחים הבטחוניים שסעיף ג (1) אינו חל עליו, יעשה לפי הוראות תכנית זו, לאחר שניתנה הסכמת נציג שר הבטחון בוועדות המחוזיות לתכנון ולבניה - ראש ענף תו"פ באג"ת, כאמור בסעיף ג' לעיל לתנאים ולמגבלות שנקבעו בידי נציג שר הבטחון בוועדות המחוזיות לתכנון ולבניה - ראש ענף תו"פ באג"ת.

ט. למען הסר ספק מובהר כי אם ניתן אישור או היתר מטעם מערכת הבטחון ליעור או לפעולה אחרת, מבלי שניתנה הסכמה לבטל/לשנות את צו הסגירה או לבטל את ההיתר למתקן בטחוני, אין בהיתר או באישור ו/או בפעולה שנעשתה על פיהם כדי לשנות ממעמדם המשפטי של השטחים הבטחוניים הללו והם יישארו שטחים בטחוניים, כל עוד לא הוחלט ע"י רשויות מערכת הבטחון המוסמכות, אחרת.

י. חדל שטח בטחוני מלהיות כשטח בטחוני, יחולו עליו הוראות תכנית זו במלואן.

9. שינוי יעוד שטחי יער א. ביער נטע אדם קיים, או יער פארק קיים, או יער פארק חופי, או יער טבעי לשימור, ניתן יהיה לשנות יעוד וזאת עד חמישה אחוזים בלבד משטחו, על פי תכנית שתאושר ע"י וועדה מחוזית לתכנון ולבניה, ובתנאי שגודל השטח הרצוף שיעודו ישונה כאמור לא יעלה על שלוששים דונם, ושסך כל השטחים שיעודם ישונה ביער כאמור לא יעלה על מאה דונם.

בן מותר יהיה לשנות יעוד ביער כאמור מעל חמשת האחוזים האמורים ועד עשירית בלבד משטחו, על פי תכנית שתאושר ע"י ועדה מחוזית לתכנון ובניה בהסכמת המועצה הארצית לתכנון ובניה, או של וועדת משנה שמונתה לשם כך.

ב. בשטחים המיועדים ליער נטע אדם מוצע, או יער טבעי לטיפול או יער פארק מוצע, או נטיעות בגדות נחלים, יותר שינוי יעוד עד עשירית משטחו של כל יער כאמור, על פי תכנית שתאושר על ידי ועדה מחוזית לתכנון ובניה. שינוי יעוד שמעל העשירית הנ"ל ועד רבע בלבד משטחו של כל יער כאמור, טעון אישור המועצה הארצית לתכנון ובניה, או וועדת משנה שמונתה לשם כך.

ג. חישוב השטחים שמותר לשנות את יעודם כאמור ב-ס"ק א ו-ב, יערך ע"פ התשריט ונספח 2, ובאופן שהשטח המותר לשינוי יחושב מתוך סך כל שטחי היער מאותם הסוגים הנזכרים בסעיף 9 א', או מתוך סך כל שטחי היער מאותם הסוגים הנזכרים בסעיף 9 ב'. חישוב כמפורט לעיל יערך בנפרד לגבי כל אחד מתחומי השטחים המוגדרים לענין זה בנספח 2.

ד. יותר שינוי יעוד של "יער טבעי לשימור" לשמורת טבע ו/או לגן לאומי, על פי תכנית שתאושר ע"י ועדה מחוזית לתכנון ובניה, בהתייעצות עם מועצת גנים לאומים ושמורות טבע, וזאת גם מעל העשירית משטחו.

ה. לא ישונה יעודם של שטחי יער בתכנית, אלא בהתייעצות עם קרן קיימת לישראל.

ו. בבוא מוסד התכנון לשנות יעוד של שטחי יער כאמור לעיל יביא הוא בחשבון, בין יתר השיקולים, את השפעות שינוי היעוד על מטרות התכנית הארצית ועל יתרת השטח.

יעוד שטחים 10. אין בתכנית זו כדי למנוע יעוד שטחים נוספים ליער וליעור לפי הוראות חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965.

תשתית מותרת 11.א. ביער תותר העברת קוי תשתית, לרבות דרך, קו מים, קו ביוב, תווי ניקוז לנחל, חשמל, תקשורת וכיו"ב, הכל בהתאם להוראות כל דין.

ב. על אף האמור בס"ק 9 א' ו-9 ב' ניתן לייעד ביער, בתכנית מפורטת, שטחים להקמת תחנות מיתוג וטרנספורמציה, מרכזיות טלפונים ומכוני מים, לרבות תעלות מים מלאכותיות ובלבד שגודלם הכולל של השטחים לא יעלה על רבע ממספר הדונמים של כל שטחי היער הכלולים באותו תחום שטח ע"פ נספח מס' 2 לתכנית זו ובאישור המועצה הארצית לתכנון ובניה או ועדת משנה שמונתה לשם כך.

ג. התכנון המפורט של שמושים כאמור בס"ק א ו-ב לעיל יעשה בתיאום עם קרן קיימת לישראל ומפקח כבאות ראשי, ובאופן שישמר אופיים של השטחים המיועדים בתוכנית זו ליער.

שימוש בקרקע 12. קרקע חקלאית מוכרזת לא ישונה יעודה מכח תכנית זו, ולא יינתן לגביה היתר לבניה או לשימוש למטרה לא חקלאית, אלא באישור הועדה לשמירת קרקע חקלאית כמשמעותה בתוספת הראשונה לחוק התכנון והבניה (תשכ"ה-1965).

פעולות 13.א. ביער יותרו הפעולות הדרושות לקיומו, לפיתוחו, לשיקומו, לשמירתו ולשימושו כאזור נופש ותיירות בחיק הטבע, ובכלל זה נטיעת עצים, טיפוחם וכריתתם, דרכי יער, נופש וחניונים, מחנות נוער, מתקני ספורט, נופש ומשחקים, וכמו כן שימוש חקלאי ורעיה המותרים ע"פ כל דין, הכל בהתאם להוראות תכנית זו.

ב. כל השימושים והפעולות ביער ע"פ ס"ק א' לעיל, טעונים תאום עם קרן קיימת לישראל.

ג. ביער טבעי לטיפוח תותר פעולה יערנית לשיקומו ובלבד שאינה באה לשנות את אופיו הקיים באופן מהותי.

ד. יער טבעי לשימור יותר במצבו הטבעי, ללא התערבות חיצונית, לשמירה על סגולותיו ומאפייניו, פרט למימשק הנדרש לשמירה ואחזקת השטח.

ה. ביער טבעי לטיפוח וביער טבעי לשימור, המשמש כדין למרעה, תותרנה פעולות טיפוח שתעודדנה את המרעה. פעולות אלה תעשנה במשותף על ידי הקק"ל ושר החקלאות או נציגו.

ו. יער פארק קיים או יער פארק מוצע יאופיין בדלילות נטיעותיו תוך מתן אפשרות לחברות הצומח העשבוני להתפתח בתוכו וע"י כך לאפשר רעה. פעולות הנטיעה וטיפוח היער יעשו בתיאום עם שר החקלאות או נציגו.

ז. ביער פארק חופי יטופחו ויחזקו הבוסתנים וצמחיית החולות הטבעית.

ח. בנטיעות בגדות נחלים יותר שיקום הנחל ופיתוח השטח כאזור נופש בחיק הטבע תוך שמירת המרכיבים הטבעיים.

14. הגנה בפני שריפות יער
ביער ניתן לבצע פעולות למניעת דליקות, לרבות קביעת טווח בטחון מקו בנין, פריצת דרכי יער, גישה לרכב כיבוי ופסי הפרדה, קוי מים וברזי כיבוי, הקמת מיצפים להתראה בפני שריפות, ותחנות כיבוי בכפוף לתכנית זו ולהוראות כל דין, ובתאום עם מפקח כבאות ראשי.

15. פקודת היערות
אין בהוראות תכנית זו כדי לפגוע בפקודת היערות 1926.

נספח מספר 1 : רשימת מונחים

- א. "בתה" תצורת צומח ים תיכונית, בה שולטים בני שיח נמוכים בצורת כרים, צמחים עשבוניים וגיאופיטים.
- ב. "צומח עשבוני" תצורת צומח ים תיכונית בה קיים שלטון של צמחים עשבוניים רב שנתיים.
- ג. "חורש" תצורת הצומח הנפוצה ביותר באיזור הים תיכוני. כאן נכללות יחידות צומח של עצים נמוכים ושיחים גבוהים. הצמחים האופייניים הם קשי-עלים ומוריקי עד. כיסוי הצומח בחורש רציף וצפוף.
- ד. "בוסתן" גן עצי פרי מסורתיים בתרבות החקלאית של ארץ ישראל. לרוב משולבים עם טרסות וגדרות אבן.